

Borgerstadklinikkinn í Noreg:

Avvarðandi ringast fyri av rúsevnismisnýtslu

— Viðgera eini 75 børn og vaksin fyri rúsevnismisnýtslu um árið. Borgerstadklinikkinn í Porsgrund í Noregi er tann einasta í Norðurlondum, sum gevur sjálvstøðuga viðgerð til tey avvarðandi, tá rúsevnismisnýtsla er í familjuni.

Eini 250 avvarðandi um árið, børn og hjúnaðslagar, venda sær til Borgerstadklinikkina í Noregi fyri at fáa hjálp. 75 av hesum verða innlögð og viðgjørð. Ikki tí tey sjálvi misnýta rúsdrekka ella heilivág, men tí at antin mamman ella pápin ikki longur hava stýr á nýtsluni.

Hetta siga Oddfrid Løvdal, sáláfrøðingur, og Jens Magne Stranheim, leiðari á Borgerstadklinikkini í Noregi.

Borgerstadklinikkinn er viðgerðarstova, sum hoyrir undir Blákross. Tey bæði eru á vitjan hjá Blákross í Havn.

— Meðan tað ofta er

maðurin, sum hugnar sær í rúsinum, eru tað konan og børnini, sum liða mest undir hesum, og noyðast at taka sær av trupulleikunum, siga tey.

Serlig viðgerð

Vanligt er at avvarðandi verða tikin við í viðgerð, tá rúsmisnýtari sjálvur avger at halda uppat.

Men meira sjáldsamt er, at tað verður veitt beinleiðis hjálp til teirra, sum eru uttanum. Hetta hóast rúsevnismisnýtari ikki sjálvur vil viðgerast. Sum tann fyrsta í Norðurlondum hevur Borgerstadklinikkinn tikið sær av teimum avvarðandi.

Um tørvur er á tí, kunnu tey venda sær til viðgerðarstovuna og verða innlögð í upp til 10 vikur.

— Hjúnaðslagið og børn hjá rúsevnismisnýtarum eru ofta útkoyrd líkamliga og sálárliga.

— Vit hjálpa teimum at siggja trupulleikarnar og finna ein útveg, sigur sáláfrøðingurin, Oddfrid Løvdal.

Hon sigur, at viðgerðin noyðist at enda við at rúsevnismisnýtari antin broytir seg og at avvarðandi taka ábyrgd av egnum trupulleikum.

Viðgerðin endar eisini ofta við at hjúnaðslagið fara frá hvørjum øðrum, sigur

Oddfrid.

Børnini ringast fyri

Rúsevnismisnýtari leggja trupulleikarnar á herðarnar hjá familjuni. Tað eru tey, sum mugu taka tyngsta takið.

— Ofta eru tað børnini, sum eru ringast fyri. Um pápin drekkur, verður mamma so nógv upphongd í trupulleikarnar hjá honum, at hon ikki longur hevur tíð ella orku til at taka sær av børnunum.

Oddfrid sigur, at børn hjá rúsevnismisnýtarum eru friðleys og hava ikki álit á teimum vaksnu.

— Úrslitið er, at børnini

Oddfrid Løvdal, Sáláfrøðingur, og Jens Magne Stranheim tosa um eina møgulega viðgerðarstovu fyri tey avvarðandi á Blákrossstovninum í Havn (mynd: Kalmar)

verða misnøgd við seg sjálvan. Tey fáa ikki sovið og eru bangin. Hesi børnini eru sjálvi í vanda fyri at gerast rúsevnismisnýtarar.

Eingin heilivágur

Heilivágur verður ikki nýttur í viðgerðini hjá Blákross. Heldur ikki á Borgerstadklinikkini í Porsgrund.

— At nýta heilivág ferir ikki til nakað gott. Hetta fær bert fólk til at flýggja

frá sínum trupulleikum. Og tað er ikki hetta, vit ynskja.

— Tá fólk verða viðgjørð fyri rúsevnismisnýtslu er neyðugt, at tey viðurkenna sínar trupulleikar. At fara undir viðgerð er pinufult. Og hetta skal sjúklingurin eisini merkja. Tað nyttar lítið at sleppa sær burtur úr brennivinsmisnýtslu, fyri síðan at doyva seg við tablettum, sigur Oddfrid Løvdal, sáláfrøðingur.

Í Porsgrund hava tey viðgjørt rúsevnismisnýtarar í 14 ár. Øll sleg av misnýtarum venda sær til viðgerðarstovuna.

Bæði fólk, sum eru bundin av tablettum, brennivini og narkotika.

Eyð

Frí søla størri útreiðslur

Fáa feroingar frí rúsdrekkasølu, veksur nýtslan av rúsdrekka. Einkin annað er at gera enn at økja um starvsfólk á skaðastovum, hjá lögreluni og fáa fleiri viðgerðarstovur.

Hetta sigur Oddfrid Løvdal, sáláfrøðingur, og Jens Magne Stranheim, leiðari á viðgerðarstovninum Borgerstad í Noregi.

Í Noreg eru tað kommunurnar sjálfar, sum avgera hvørt tey skulu hava frí rúsdrekkasølu ella ikki.

Enn finnast kommunur, sum hava rúsdrekkasølu skipaða á sama hátt sum í Føroyum. Tú bileggur øl og brennivín frá eini einkarsølu.

Sogn er ein norsk kommuna við millum 50 og 100 túsund íbúgvum. Kanningar vísa, at júst henda kommunan hevur nógv færri trupulleikar av rúsdrekka enn aðrar, siga norsku viðgerðararnir.

— Har er minni kriminalitetur, færri mál hjá barnaverndini at taka sær av, og eisini lögreglan hevur minni at gera.

Pengar til upplýsing

Norsku viðgerðararnir frá Borgerstadklinikkini halda at hetta er eitt gott dømi, sum visir hvørja ávirkan rúsdrekka hevur á samfelagið.

— Hetta er kanska serliga neyðugt hjá feroying-

um at hugsa um, nú tit eru í ferð við at broyta tykkara rúsdrekkaalóggávu, siga tey.

— Vit vita ikki hvat er best hjá feroyingum at gera. Men fáa feroingar frí rúsdrekkasølu, má samfelagið eisini nýta meiri pengar til at fyrbyggja avleiðingunum, sum fara at koma.

— Um fólk vilja hava frí sølu, mugu tey siggja í eyguni, at brúk verður fyri fleiri fólkum at arbeiða á skaðastovnum kring landið. Eisini vil lögreglan fáa meira at gera, umframt at tørvur verður á fleiri viðgerðarstovnum.

Drekka minni í Noregi

Noreg er tað landið í Norðurlondum, har fólk drekka minst. Danmark liggur klárt á odda.

— Vit hava 15 ár á baki sum viðgerðarar av rúsdrekka misnýtslu. Vit vita, at tað loysir seg at hava eina stranga rúsdrekkaalóggávu, sigur leiðari á Borgerstadklinikkini, Jens Magne Stranheim.

Eyð